

Sant Andreu del Far

Dosrius

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Veïnat del Far, s/n - Zona del Far
Emplaçament
Alçada: Forma part del petit nucli del Far, al costat de la masia de can Guinart
427m

Coordenades:

Latitud: 41.62381
Longitud: 2.43557
UTM Est (X): 452981
UTM Nord (Y): 4608163

Classificació

Número de fitxa 08075-5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Gòtic Modern Renaixement
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPAC 8541
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religiós
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Barcelona
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dv., 01/12/2017 - 01:00

Descripció

Església d'una sola nau amb dues capelles laterals disposades a mode de creuer i un absis poligonal capçat a llevant. La nau està coberta amb una volta de creueria de dos trams, amb els nervis adovellats i sostinguts amb mènsules decorades amb testes humanes recolzades als murs. Aquests nervis s'uneixen a la part superior amb claus de volta circulars i esculpides. Al seu torn, l'absis està cobert amb una volta de creueria radial, amb els culs de llàntia i la clau esculpits. Destaquen les mènsules que sostenen l'arc presbiterial, decorades amb uns éssers fantàstics. Les capelles laterals també estan cobertes amb voltes de creueria (amb clau superior i capitells esculpits) i s'obren a la nau mitjançant arcs apuntats adovellats. El temple s'ilumina mitjançant finestres d'arc de mig punt adovellades obertes a les capelles i un òval circular a l'absis. A l'extrem sud-est de l'edifici, adossada al presbiteri, hi ha la sagristia. La façana principal presenta una portalada d'obertura rectangular, amb la llinda plana i els brancals bastits amb carreus de pedra. Presenta un guardapols superior i una motllura rectilínia a l'intradós de l'obertura. Damunt seu hi ha un rosetó adovellat i esculpit. La façana està coronada per un campanar de planta quadrada desplaçat cap a l'extrem sud-oest del parament. Compta amb dues obertures d'arc rebaixat bastides amb maons i situades a les cares llevant i ponent, on hi ha les campanes. El campanar té una coberta plana amb merlets bastits amb maons. La construcció està bastida en pedra de diverses mides, amb els paraments arrebossats. Les cantoneres estan embellides amb carreus. A l'interior del temple, a la zona central del paviment de la nau, hi ha una làpida de pedra de la família Arenes: "MONTSERRAT ANTICH ARENAS Y ELS SEUS". A l'exterior, una gran escala de pedra dóna accés al temple des de l'era de la masia de can Guinart. A la banda de migdia hi ha el cementiri, amb un bloc de nínxols i dues tombes monumentals. Aquest recinte està tancat amb una porta de reixa de ferro.

Observacions:

Altres denominacions relacionades amb l'edifici: Sant Andreu de Bonaconjunta, Sant Andreu de Malaconjunta. L'element està inclòs dins dels límits del Parc del Montnegre i el Corredor.

Història

La primera notícia documental directa de l'església parroquial de Sant Andreu del Far està datada l'any 1164. En aquest document, Bernat de Faro lliura a l'església (que apareix anomenada com Sant Andreu de Bona Conjuncta) part de l'alou que Sanxa de Roca i Guillem de Bell-lloch. Des dels inicis, el temple depenia de l'església de Santa Maria de Llinars. Posteriorment, en una escriptura de concòrdia de l'església datada l'any 1186, apareix anomenada com a Sant Andreu de Mala Conjuncta. A principis del segle XIV, mossèn Berenguer Guinart (de la masia de can Guinart, situada al seu costat) va prendre possessió d'aquesta església. Per aquest motiu, el bisbe la va fer independent de la de Santa Maria de Llinars i va assignar al religiós algunes obligacions respecte a la mateixa (posteriorment tornaria a ésser sufragània de Llinars). L'any 1449, consta Miquel Arenes com a propietari del mas que porta el seu nom, dintre de la parròquia de Sant Andreu de Bona Conjuncta. De mitjans del segle XVI hi ha dos documents datats els anys 1535 i 1542, on apareixen citats els dos noms "Bona Conjuncta" i "Far". L'any 1597, el bisbe Joan Dimes Loris li donà l'autonomia com a parròquia instat pels parroquians del Far. Finalment, l'any 1630 ja se cita únicament la parròquia del Far (segons Esteve Albert, el nom prové d'un far que hi hagué a la zona i que cremava a les nits per orientar els caminants). És probable que la família Arenes fos en part promotora de la construcció de l'edifici que ha arribat fins als nostres dies, i que fou construït entre els segles XVI-XVII (l'hipogeu de l'interior del temple n'es una mostra). En aquest sentit, al cementiri del temple hi ha enterrats els descendents de les famílies més destacades de la zona (Massuet, Farrerons, Guinart, Bosc). De l'any 1784 data el retaule plateresc del temple, el qual va desaparèixer durant la guerra Civil. L'any 1919, la parròquia de Sant Andreu del Far era a càrrec del rector de Santa Maria de Llinars, que hi celebrava els oficis i administrava els sagraments. Des del segle XX, l'església és parroquial.

Bibliografia

ALBERT, Esteve (1989). La guerra civil a Canyamars (1936-1950) i els senyors de Barcelona. Argentona: L'Aixernador, p. 52-54. ALMERICH I PADRÓ, Paulina (1996). Una història diferent: les parròquies del Maresme. Vallgorguina: Associació Cultural Vallgorguina, p. 16, 48, 49, 57. ALMERICH I PADRÓ, Paulina (2000). Les ermites del Maresme. Vallgorguina: Associació Cultural Vallgorguina, p. 13, 18, 22, 23, 24, 26, 27, 40. ALSINA I BOIX, Neus; JUBANY I PINÓS, M. Àngels (1989). "L'ermita de Sant Llop i l'església de Sant Andreu del Far". El Comú, núm. 9, p. 18-19. ALSINA I BOIX, Neus; JUBANY I PINÓS, M. Àngels (1995). Una ullada al passat: història gràfica de Dosrius, Canyamars i el Far (1900-1975). [Dosrius]: Ajuntament de Dosrius, p. 38-39. ALSINA, N.; CALONGE, R.; CUSPINERA, L.; JUBANY, M.A.; LACUESTA, R. (2005). Inventari del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental de Dosrius. [Barcelona: Diputació de Barcelona, Ajuntament de Dosrius], Núm. Ref.: I.R.04/004. AMAT I TEIXIDÓ, Jordi (2014). Retalls de la Guerra Civil al Maresme (1936-1939). Canet de Mar: Els 2 Pins, p. 490. DIPUTACIÓ DE BARCELONA (1989). Pla Especial del Montnegre i el Corredor (Serralada de Marina). Aprovació definitiva 20-07-1989. [Inèdit]. GAVÍN I BARCELÓ, Josep Maria (1991). Maresme. Col. Inventari d'esglésies, 24. Barcelona: Pòrtic, p. 64. GRAUPERA I GRAUPERA, J.; BRIANSÓ I PALLÀS, A. (2007). El Maresme. [Vallbona de les Monges]: March, DL, p. 55. MAS, Joseph Pbre. (1920). Notes històriques d'Alfar. Barcelona: Tipografia Catalana Casals. MAS, Mn. Joseph Pbre. (1921). Notes històriques del Bisbat de Barcelona. Volum XIII. Barcelona: Tipografia Catolica Pontificia, p. 48-51. MAS, Joseph Pbre. (1923). Nota històrica. La Mare de Déu del Socors, del Corredor. Parròquia d'Alfar. Barcelona: Tipografia Catalana Casals, p. 4. PUIG-PLA, Josep (2017). "Vida rural i Guerra Civil al Far (1936-1939)". Duos Rios, núm. 3, p. 140-141. RAMIS NIETO, Josep. "Apunts per a una història de la guerra civil a Dosrius (1936-1939)". A Dosrius. Una visita al passat. 1-6 d'abril de 2017. Bloc. Accés el 27 de setembre de 2017. [Http://www.poblesdecatalunya.cat/](http://www.poblesdecatalunya.cat/) [Consulta: 27-09-2017].

